

ROMÂNIA EXPAȚILOR

COVER

Un francez, un suedez, un american și un leton stăteau de vorbă despre România. Nu, nu este începutul unuia dintre bancurile neaoșe care ne-au adus faima de popor care face haz de necaz, ci premisa unui experiment inedit **ForbesLife** despre România pe care nu reușesc s-o vadă românii, dar pe care străinii o cunosc ca pe buzunarul lor.

de Diana-Florina Cosmin

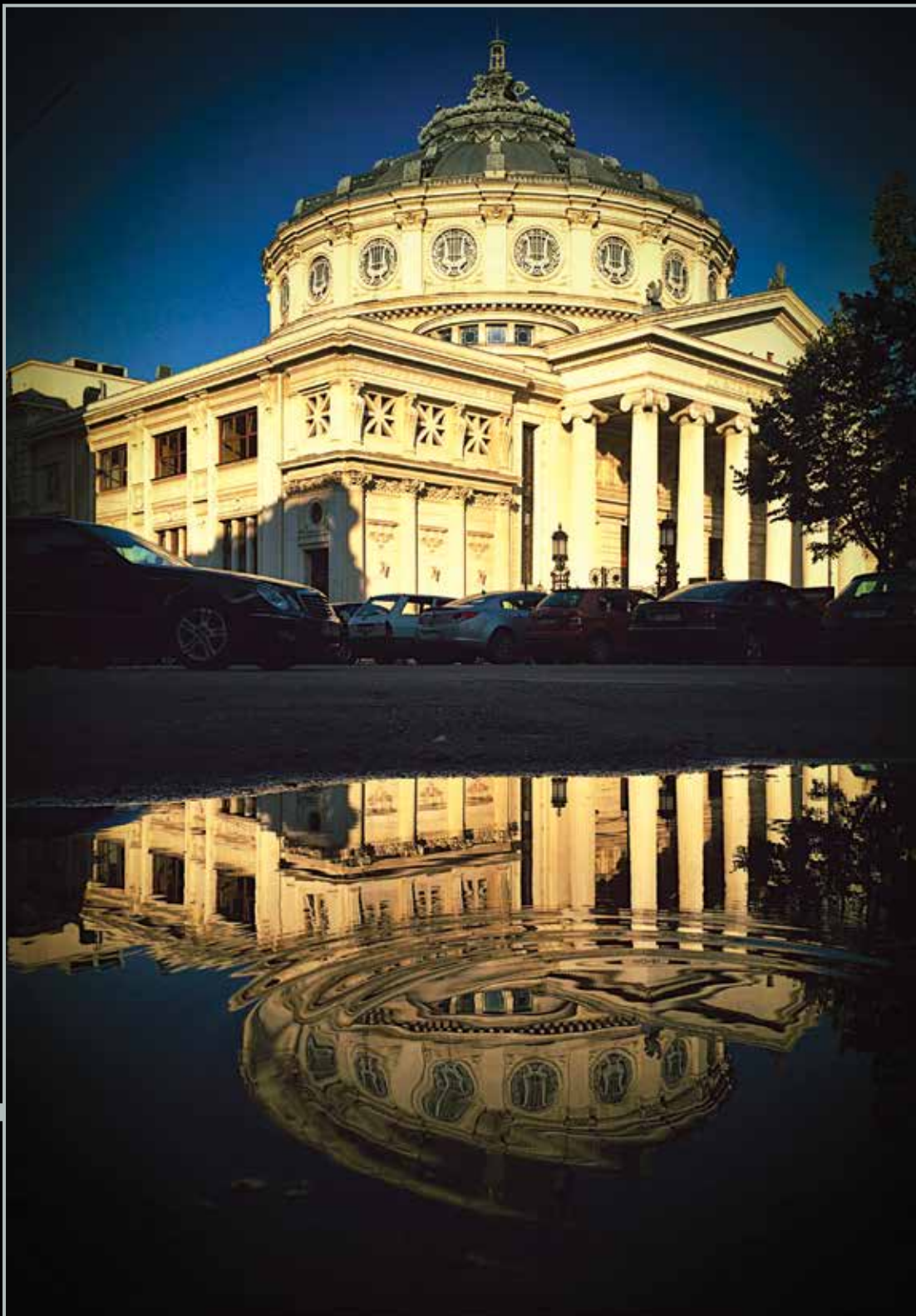

foto: Andrei Michailov

„Există mult mai mulți bucureșteni care au un Logan decât bucureșteni care au un Bentley, dar cei care au două Bentley-uri sunt cu siguranță mai numeroși decât cei care au două Loganuri”. M-a privit cu seriozitate preț de câteva secunde, apoi, observând că abia mă țineam să nu transform un zâmbet într-un hohot zgomotos, a izbucnit primul în râs. „E un aforism care mi-a venit în minte în primele mele săptămâni în România”, îmi povestește Philippe Garcia, fostul director al misiunii economice Ubifrance în România. Dincolo de glumă însă, Philippe este, cu siguranță, cel mai român dintre toți francezii pe care i-am cunoscut. „Înainte să vin aici, Bucureștiul era în mintea mea un oraș trist, auster și tern, dar am fost sedus pe loc de lumina de sfârșit de vară a acestui loc verde, cu multe lacuri și parcuri”.

De fapt, cam așa începe orice discuție despre București pe care o poți avea cu un expat, mai ales unul care a stat ceva vreme în România și a apucat s-o și cunoască, s-o simtă, s-o

exploreze. Cei mai mulți au venit purtând în minte imagini alb-negru, construite din auzite, ca un puzzle de preconcepții, mituri și lucruri șoptite la ureche de alții. România văzută prin ochii lor este, însă, mai frumoasă și, paradoxal, mai autentică decât cea despre care citim în ziare, pe care o criticăm cu orice ocazie și despre care avem o mie și una de nemulțumiri zilnice. „Cred că nimeni nu se îndrăgostește chiar la prima vedere de București”, îmi povestește și Leslie Hawke, „dar cei mai mulți ajung să aibă povești de dragoste lungi, intense, complicate și deosebit de satisfăcătoare cu el”.

Te invităm să redescoperi România și Bucureștiul prin ochii francezului Philippe Garcia, al letonei Juliei Kristensen (creatoarea magazinelor „Casa Frumoasă”, „J. Kristensen” și a restaurantului „Veranda Casa Frumoasă”), ai suedezului Mikael Fredholm, CEO-ul WorldClass România, și ai lui Leslie Hawke, energica newyorkeză care militează de 14 ani încoace pentru educația preșcolară a copiilor români.

PHILIPPE GARCIA, Ubifrance

În ultimii 25 de ani, a locuit în Peru, Spania, Iran, Mexic, Vietnam, Luxemburg, Italia și România, dar cele două din urmă rămân țările lui de suflet, unde recunoaște că s-a simțit cu adevărat acasă.

Dacă ar trebui să recomandați unui călător un singur muzeu din România, ce ați alege?

Categoric muzeul mănăstirii Dragomirna, din Suceava, pentru frumusețea exponatelor și valoarea lor istorică, artistică și mistică, dar și pentru bijuteriile care înconjoară acest loc. Dar aștept și momentul în care Casa Poporului va găzdui, în numeroasele sale încăperi goale, colecțiile temporare de la Musée d'Orsay, Musée Rodin, Luvru, MOMA sau de la Tate Gallery.

Și dacă ar trebui să-l duceți într-un magazin sau concept-store, care ar fi acela?

La piața Obor sau la piața Amzei, dis de dimineață, pentru a gusta zmeura, cireșele și merele românești, pentru a se minuna de tarabele colorate și animate și de autenticitatea unui oraș care abia se trezește din somn. Și, peste zece ani, mi-ar plăcea să-l pot duce în centrul istoric, într-un mare magazin de prestigiu care își va fi ales drept sediu unul dintre superbele imobile din zonă. N-ar fi o asemenea inițiativă un punct bun de plecare pentru renașterea acestor comori ignorate ale Bucureștiului? Chiar dacă arhitectura Capitalei pare haotică, un patchwork de biserici ortodoxe, blocuri, clădiri istorice și case luxoase, peisajul în sine este unic și reflectă întocmai atât cele două secole de istorie care au trecut peste oraș, cât și structura sa socio-economică. Este un patrimoniu extrem de prețios.

Care au fost cele mai importante descoperiri făcute în România?

În primul rând românii: ospitalitatea, toleranța, simțul umorului și al hazului de necaz, uneori asociat cu o formă de resemnare. Apoi

calitatea traiului din București: ritmul vieții, mediul, comuniunea între oameni, faptul că violențele sunt foarte rare. Bucureștenii nu apreciază faptul că au una dintre capitalele cele mai sigure din lume. Și, în al treilea rând, am descoperit Bucovina, cu bogăția mănăstirilor, cu câmpiile ei unduitoare și curate, cu natura imaculată care se pretează la relaxare completă, la visare, la liniște sufletească.

Dacă ați putea duce ceva din Franța în România și, viceversa, ce ați alege?

Din Franța le-aș aduce românilor – și o spun fără niciun strop de aroganță – un pic de mândrie și de conștiință națională, de care duc lipsă uneori și care produce de multe ori o tentație a emigrării care nu se justifică doar din punct de vedere economic. Cel mai tare mă enervează la români resemnarea, lipsa de încredere în țara lor, în bogățiile, resursele și talentele ei, în capacitatea ei de dezvoltare pe termen lung. Și mă enervează și convingerea că „iarba e mai verde în altă parte“. În Franța aș duce, în schimb, smerenia și simțul ospitalității.

Care sunt cele trei gusturi emblematice pentru România?

Papanașii, apoi tochitura moldovenească, un fel de mâncare la care nimic nu se irosește și totul este folosit într-un mod foarte gustos, și grișul cu lapte, care pentru mine este „madlena lui Proust“. Mama mea îmi pregătea ceva similar acasă, când eram copil.

Cum ați sintetiza filozofia poporului român, într-o propoziție?

„Ajută-te singur și Dumnezeu te va ajuta!“

JULIA KRISTENSEN, Casa Frumoasă

După aproape 20 de ani în România, femeia de afaceri letonă deține cinci magazine de lux și un restaurant, conducând un business de peste trei milioane de euro pe an.

Care este zona preferată din București și de ce?

Stilul arhitectural neo-românesc este una dintre cele mai remarcabile creații ale artei naționale în Europa. Românii din acea perioadă au dorit să creeze un stil care să reflecte gloria trecutului lor medieval, însă din păcate este practic necunoscut publicului larg din Occident. În plimbările mele, zona preferată este cea unde pot admira astfel de clădiri: Dorobanți, Kiseleff, 1 Mai și Aviatorilor. De asemenea, îmi place Herăstrăul, care cred că a avut, cu ceva timp în urmă, parte de o amenajare peisagistică, și care, cu câteva intervenții estetice, ar putea fi cel mai spectaculos parc.

Ce v-a surprins cel mai mult la România, când ați descoperit-o?
Gradul ridicat al diversității, dar și climatul cald, natura și

arhitectura. Majoritatea prietenilor mei sunt români: sunt oameni eleganți, educați și inteligenți, cărora le place frumosul și alături de care mă bucur de viața mea aici, de 20 de ani încoace.

Ce gusturi și ce elemente din România ați duce acasă, la Riga, și invers?

Aș aduce la București disciplina, curățenia, accesibilitatea parcarilor și renovările caselor vechi, iar de aici aș lua cu mine soarele, muntele și pădurile, puțin întâlnite la noi în Letonia. Letonii nu sunt atât de explozivi ca românii, sunt mult mai ordonați și respectă regulile impuse. Cât despre gusturi, preferatele mele rămân salata de vinete și ghiveciul de legume, mai delicioase decât oriunde altundeva datorită gustului natural pe care îl au aici. □

LESLIE HAWKE, Asociația Ovidiu Ro

Este mama actorului Ethan Hawke, iar din 2000 încoace locuiește în România, militând activ pentru școlarizarea copiilor români din medii defavorizate.

Ce vă irită cel mai tare la România?

Mi se pare de neînțeles de ce mie, ca străin, mi se acordă toate meritele pentru realizările asociației a cărei co-fondatoare sunt, în timp ce colega mea, româncă, este de cele mai multe ori ignorată. Ca popor, românii au o atitudine extrem de auto-critică, deși când pleacă în străinătate se dovedește că au aproape întotdeauna succes.

Și ce vă place cel mai mult?

Weekend-urile în oraș, unul dintre lucrurile pe care românii nu le apreciază la adevărata lor valoare. E atât de liniștit și de plăcut orașul sâmbăta dimineața, când răsare soarele. E ca și cum se transformă din Colonia Vampir în Orașul Îngerilor. Și acea liniște este punctată, la intervale regulate, de clopotele bisericilor din oraș. Este momentul meu preferat din săptămână.

Care ar fi definiția absolută a spiritului românesc?

Miorița.

Ce apreciați cel mai mult la arta românească, fie ea tradițională sau contemporană?

Iubesc energia boemă a mediului artistic românesc și mă impresionează tinerii regizori. Dacă vrei să vezi inima frântă a României, transpusă într-un film, privește primele 30 de minute din „După dealuri“. Acasă am niște picturi de Ilie Boca, pe care le-am cumpărat când locuiam în Bacău, dar și mobilier Art Deco, luat în vremurile în care Lipscaniul era paradisul căutătorilor de antichități. De asemenea, la căsuța mea de la țară am mobilă făcută manual, absolut minunată, și o căruță veche pe care o țin în grădină.

Care sunt cele mai dragi gusturi românești?

Cireșele în iunie, roșiile în august, sarmalele în decembrie și ciorba de legume tot restul anului. Ciorba de legume este piesa mea de rezistență.

Care a fost cea mai mare surpriză pe care v-a prilejuit-o Bucureștiul?

Faptul că am ajuns să mă îndrăgostesc de el. Mixul de arhitecturi este splendid și iubesc micile cartiere, precum zona din jurul Pieței Gemeni, unele părți din Cotroceni și din zona Domenii. Sunt atât de multe și uneori chiar îmi pare rău că n-am cumpărat una dintre acele case vechi, superbe, în 2003, când am ajuns în România. Știi, Bucureștiul îți lasă uneori senzația că trăiești într-un nou oraș de graniță. În comparație cu orașele mari ale României, cele americane te duc mai degrabă cu gândul la „Lumea Veche“. Sunt atât de multe posibilități aici și atâtea oportunități de pionierat!

Ce soundtrack ar fi perfect pentru un film despre București?

Ar începe cu melodia din „Ultimul tango la Paris“ și s-ar termina cu „În anul 2000“. □

MIKAEL FREDHOLM, CEO WorldClass România

Suedezul se află de 13 ani în România, după o lungă perioadă petrecută în Orientul Mijlociu, iar anul acesta a preluat, alături de alți doi parteneri și de fondul de private equity Resource Partners, pachetul majoritar al World Class România.

Care este locul în care ți-ai duce un prieten aflat pentru prima dată în București?

L-aș duce la cafeneaua Rembrandt, de pe Lipscani. Acea zonă este o bună ilustrare a mixului de haos și de comori ascunse pe care-l reprezintă Bucureștiul. De asemenea, iubesc Herăstrăul, în care alerg de câteva ori pe săptămână. Când îmi fac alergarea de dimineață, mă duce mereu cu gândul la Central Park din New York.

Care a fost cea mai interesantă descoperire despre România?

Ospitalitatea românească, ce nu încetează să mă surprindă. Prima experiență am avut-o când tocmai ajunsesem în România și am luat trenul spre Sinaia, ca să merg la schi. Pe drumul de întoarcere, am împărțit compartimentul cu un bătrânel care fusese la Brașov, la un concurs cu porumbeii lui. Până la București am împărțit o sticlă de țuică, în timp ce-l priveam cum dă drumul porumbeilor în acel compartiment de tren. Chiar dacă el nu vorbea o boabă de engleză și eu nu înțelegeam o boabă de română, a fost

una dintre cele mai grozave conversații din viața mea. Apoi, am descoperit neprevăzutul românesc: tot timpul se întâmplă lucruri neașteptate și nu apuci să te plictisești. De exemplu, am primit cândva un telefon de la un tip care îmi propunea să joc într-un film despre schiori, care urma să se filmeze în România. Am acceptat, pentru că asta ar fi implicat zece zile de schi cu elicopterul în cele mai frumoase zone din țară, însă cu două zile înainte de începerea filmărilor, m-a sunat să-mi spună că i s-a prăbușit elicopterul și că mă va suna când găsește altul. N-am mai auzit niciodată nimic de la el, firește.

Care este cea mai remarcabilă trăsătură a Bucureștiului?

Vibrația constantă a orașului și, într-o oarecare măsură, haosul. Oamenii se plâng de asta, dar cred că tocmai el face lucrurile interesante. Nu e un oraș tradițional, ci unul care-ți permite să gândești „afară din cutie”, să-ți folosești creativitatea și să vii mereu cu idei noi și interesante. □